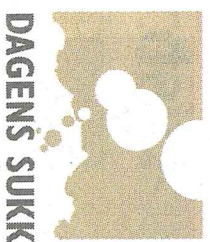

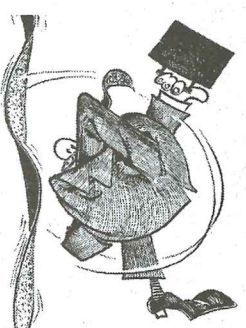
debat@klasseskampen.no
**KRONIKK
& DEBATT**

*Kunst er å gi folk det de
ikke vet at de vil ha*

HAUK

DAGENS SUKK

Fantorangen-gate aktualiserer forholdet mellom stat(skanal) og religion.

Er Fantorangen ateist?

PÅ TEPPE

Et spark bak

Statens vegvesen foreslår en rekke nye regler for elsparkesykler for å trygge ferdselen, melder NTB.

Med strenge føringer kommer problemene til å forsvinne helt, akkurat som ved bruk av bil.

Et skikkelig løft

Poittet måtte natt til i går rykke ut til en leilighet i Oslo etter

meldinger om rop og skrik.

Det

viste seg at et par forsøkte å få til det

Svært krevende

berømte løftet i «Dirty Dancing».

Vi får håpe de hadde sitt livs opplevelse.

Ein rett venstre

Dårleg «branding» kan ha gitt kyrkja rekrutteringsknekk, melder Vårt Land.

Fantasiens tok slutt da 7-Elevens «Oh, thank heaven» vart rappra rett føre ansikta deira.

En gløgg idé

Koronavennlig pepperkakeandsby åpnet i Bergen, melder NTB.

Arrangørene minner om at ingen får gå inn i pepperkakehuset uten munnbind.

Selvmål

Rotball-landslagetts nye trener, Ståle Solbakken, har godtatt en bot på 20.000 kroner for sitt brudd på karanteneplikta.

Se, ti fingre

Han regnet ti dager istedenfor ti døgn.

Hvis tellingen går i stå allerede ved ti, kan det blir utfordrende å velge de elleve beste.

Gode navn

NRK Sørlandet har ei reportasje om at ei sitkagran vert fjerna på Lista. Reporter er Kai Stokke-land.

Gode navn II

NRK Møre og Romsdal melder om ei lyspære som har lyst i vel hundre år. Pæra er plassert på stabbur-ret heime hos familien Straumshelm.

teppet@klasseskampen.no

Knut Aukland
**I GOD
TRO**

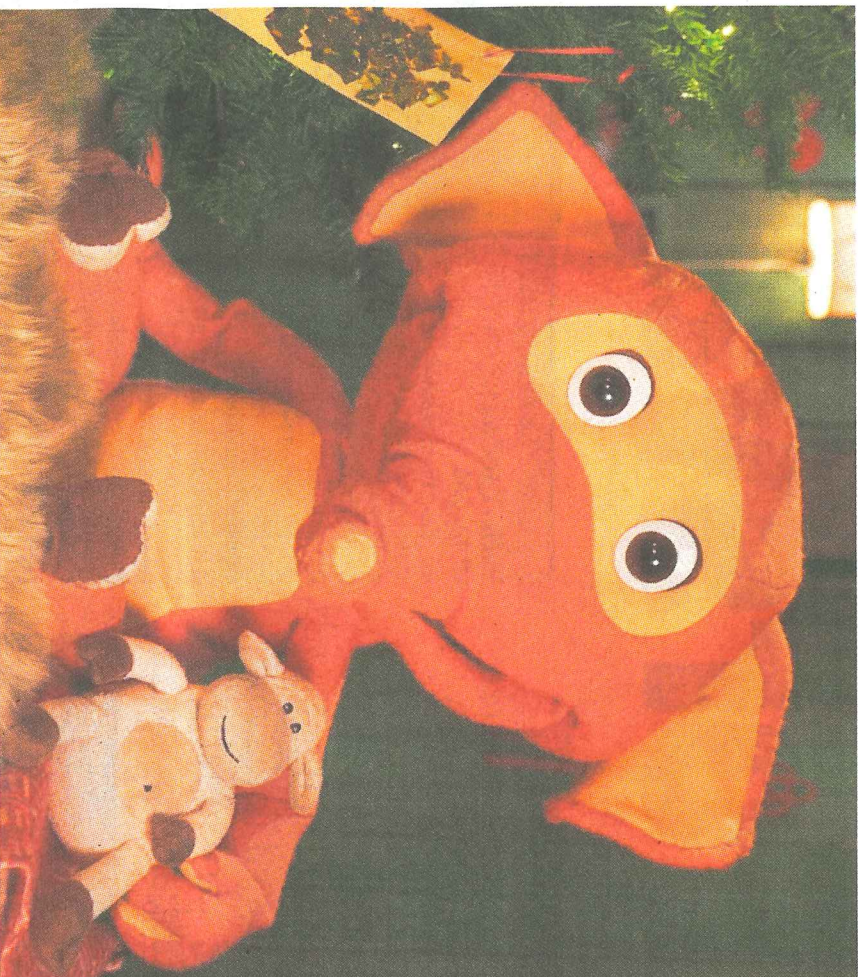

Første søndag i advent sto Fantorangen og sang en ny versjon av «Du grønne glitrende tre, god dag». Teksten var endret til at stjerna i toppen ikke skulle minne oss om «vår Gud» men «vår Jul». NRK ble anklaget for avkristning og har sagt at de vil gå tilbake på endringen.

Som lærerutdanner for KRLE-faget og ikke-troende medlem av Den norske kirke har saken så langt hatt et defintivt høydepunkt. NRKs redaksjonssjef ble nemlig spurt om Fantorangen er ateist: «Absolutt ikke, det er ingen grunner til å tro det», var svaret. Det er uklart om han bevisst brukte ordet «tro» i svaret sitt, men formuleringen er artig uansett. Selv har jeg ikke sett nok på bane-tv til å danne meg en religionsfaglig mening omkring Fantoragens livssyn (selv om jeg intuitivt ville gjettest kulturkristen agnostiker). Men som forsker og lærerutdanner som jevnlig diskuterer religions- og livssynsmanngfold med lærerstuderter og lærere har jeg en idé om hvordan «Fantorangen-gate» kan gjøres til en ressurs i religionsundervisningen.

Sist uke var jeg nemlig med i en gruppe på syv lærerutdannere og lærere som publiserte en rapport med tittelen «Ti uløste problemer. KRLE og Religion og etikk, 2020-2030.» Gjennom et år arbeidet vi frem en liste over de ti største utfordringene skolens religionsfag står ovenfor det neste tiåret. På listen finner vi verken Fantoragens livssyn eller kristendommens plass i faget. Derimot er etikken og filosofien, klimakrisen, religionskritikk og medier løftet frem som fire av de ti viktigste temaene å ta i faget. «Jøss», sa en venn av meg da han så listen, «så det er ikke bare Jesus og Buddha dere driver med i faget altså?»

Nei, det er ikke det. I skolen er nemlig debatter som kristendommens plass i samfunnet og for eksempel barne-tv nettopp slike temaer som er relevante å jobbe med. Av de ti uløste problemene som kanskje best lar seg knytte til Fantorangen-gate peker to seg ut: «Den sekulære faktoren» og «Dyp uenighet». Den første viser til en trend hvor vi ser at stadig flere unge ser på religion som lite eller helt uviktig i sine egne liv. Mange er også svært kritiske til religion. Skolens religionsfag skal være like relevant for disse som andre elever. Dyp uenighet tar oss inn i sentrale dilemmaer vi står ovenfor i Norge med voksende livssyns-mangfold: Hvordan sikre et fellesskap

SUPERNTT: Fantorangen sang «Vår Jul» heller enn «Vår Gud» i julesangen «Du grønne, glitrende tre, god dag». NRK ble beskyldt for avkristning.

FOTO: NRK

som samtidig åpner for forskellighet? Fordi skolens religionsfag ikke bare handler om religiøse tradisjoner, men hvordan vi som samfunn skal håndtere livssynsmanngfold, er Fantorangen-gate et glimrende utgangspunkt for en KRLE-time i 2020. Den handler om religion i mediene, et voksende livssynsmanngfold, sekulære og religiøse krefter, forholdet mellom stat(skanal) og religion, og dyp uenighet. Uansett hva vi voksne skulle mene om saken, er ikke målet i KRLE å gi en fæsit. Målet er å sette elevene i stand til å reflektere, se ulike sider av saken og resonnere selvstendig.

Men hva med oss som ikke får være med i timen? La meg tilby litt tavlendervisning og forsøke å lande min egen mening om Fantorangenstekstendring. Jeg er fristet til å sammenligne Fanto-

**«Selv ville jeg intuitivt
gjettet på kulturkristen
agnostiker»**

rangens valg med ulike religionspolitiske modeller fra ulike land, slik de er beskrevet av forsker Ingvill Plesner. Alle stater må løse hvordan de skal forholde seg til religion, og sånn sett er det spennende å tenke at Fantorangen, som representant for statskanalen, står ovenfor et lignende dilemma som staten: Skal jeg ignorere, delvis forskjellsbehandle eller fullt ut behandle alle religioner og livssyn likt?

I separasjonsmodellen (Frankrike), skal staten (og dermed Fantorangen i

min sammenligning) ikke blande seg inn i religion overhodet. Ergo: Tekstendringen til Fantorangen var riktig fordi den dermed fjerner seg fra religion. I den religionspluralistiske modellen (India) legges det opp til at ingen religioner skal ha særstatus. Ergo: Fantorangen kan syngre «Vår Gud», men må da slå til med nye låter under andre høytider. I *establisment*-modellen som vi har i Norge i dag, legger vi opp til litt særbehandling av en religion, samtidig som vi forsøker å unngå urimelig forskjellsbehandling. Ergo: Tja?

Ikke rart NRK blir usikre på hva som blir rett løsning. Den norske modellen kan i prinsippet tippe begge veier. Selv har jeg sansen for pluralismemodellen, men får ikke det helt til å gå opp med at jeg også likte den nye vrien med «Vår Jul»

istedenfor «Vår Gud». Som kongen så fint sa det i den berømte talen fra hagefesten: «Nordmenn tror på Gud, Allah, Allet og Ingen-ting».

Så er det selvfølgelig synd at vi antakelig aldri får høre Fantorangenens egne refleksjoner omkring religionspolitikk, og eget livssyn. Det er fristende å spekulere, men det er jommen ikke lett å lese hva som foregår der inne bak det smilende fjeset og de store gluggene.

Knut Aukland,

programleder i KRLEpodden og førsteamanuensis i religionsdidaktikk, OsloMet

knutau@oslomet.no

Lars Gulle, Anne Kåving, Gina Lende og Gyrid Gunnes skriver om religion i Klasseskampen hver torsdag. Knut Aukland er gjestespaltist.